

30.1.69, יום ה'

הבוקר גליתי כי דבראי על קונגרס העבודה בכרלין 1930 - במועצת

ההסתדרות כה', כב' אדר חרצא.

- התחלתי לרכז הדרוש לכהיבת "הזכרונות", וסוף סוף מצאתי הוויכוח

המרכז הספלגה ב-10 באפריל 1937. למי זכרוני היה טבנקין מתנגד בהחלט לחלוקה,

והופתעתי למצוא בפתיחת דבריו בישיבה ההיא: "לו היינו עומדים במצב כזה,

שמציעים עכשיו ליהודים מדינה סוכרנית, על שטח אדמה בן 14 מיליון דונם,

והם יכולים להקים צבא, ובה נמלים יהודים ועבודות ים, וגם לשלום על החלק

הערבי שבמדינה היהודית - אינני יודע אם איזה יהודי היה אומר על כך :

לא, אינני מקבל זאת!"

- האגרת לגולדה הועברה למשרד של חיים ועוד היום יעתיקו אותו. מחר

בבוקר או בצהרים אקבל ההערכות.

- נזדעזעתי מחדש בקראי הערב בחיק שלי על מאורעות חדשי אב-אלול בשנת

1929 (בגלל עניני הכוחל המערבי). קראתי בהנאה דברי בישיבת חברים ביום

11.10.29 על יחסנו לערבים. שמחתי לגלות דברים נכונים שהשמעתי עוד ביום 9.11.29¹

על יחסינו לשלטון ולערבים. כבר אז קבעתי: "אין להניח שנוכל להשיג עזרה צבאית

אנגלית במשך תקופה ארוכה. אין גם להעלות על הדעת שקיומנו יהיה תלוי ביחסם

הטוב של הערבים. עלינו לכוון את פעולתנו ליצירת כוח יהודי מספיק אשר ידע

לשמור על קיומנו". גם ההמשך הוא מענין (מנינו אז 150.000 יהודים

(ערבים 600.000) הרצאתי אז נמשכה שתי שעות וחצי - ובאותה ישיבה לא נתקיים

וויכוח. ברל נטח להצעתו, ארלוזורוב - אמר לי - הרגם לי.

לפי אומדן הממשלה בשנת 1920 (?) יש במערב א"י 19.800.000 דונם,

מהם 5.450.000 דונם אדמה מעובדת, 3.350.000 (16.9%) לא מעובדת, אך מוכשרה

לעיבוד, 7.660.000 (38.68%) דונם לא מעובדת או ראוי לעיבוד (יערות, סרעה,

בצוח), 3.340.000 (16.8%) דונם שלא ברור אם היא ראויה או לא לעיבוד.

לפי מסקד ההנהלה הציונית באפריל 1927 היו 123 נקודות חקלאיות יהודיות,

1.002.000 דונם, מהם 463.570 דונם מעובדים. 30.500 נפש, מהם 12.469 גברים,

9.655 נשים, 8.276 ילדים. ביניהן היו 46 נקודות של פועלים, 168.286 דונם

5.719 נפש, מהם 4.039 בוגרים (2.176 גברים, 1.863 נשים), השאר ילדים למטה

מבני 15 שנה.

- ב-21 ביוני 1930 הגעתי ללונדון. יצאתי מהארץ לפני שבוע. בלונדון

מתכנסת הוועדה הארמיניסטית של הסוכנות. החליטה על החלטות הארץ.

ועדה החקירה הבריטית פרסמה הדו"ח - ששנה על הציונות. כ-12 במאי יצאה גזירה

על העליה, הספר הלבן של פספילד ירוקן למעשה את הסנדט מתכנו.

ביום 23 ביוני מתחילה ישיבת הוועדה המדינית. מאתנו משתתפים בה דב, לנדוי,

ואני. היו"ר הוא אביגדור. (בתיק נמסר הדו"ח של ויצמן (עלי לבקש מביין העתק

ישיבת הסוכנות בלונדון ביוני 1930).

ביום 27 ביוני היחה לי משיחה עם וב (מספילד). מיומני אני רואה

שעשה עלי רושם טוב, אך לא רשמתי השיחה, אבל רשמתי שאשלח השיחה לחברים

בארץ. היש מכחב כזה ממני? השיחה נמשכה שעה וחצי.

31.1.69, יום ר'

מרדכי שהגיע היום מת"א הביא לי העתקי מכתבי לגולדה (חופס 33 עמודים).

עברתי על המכתב, תיקנתי שגיאות ההעתיקה וביום א' אוכל להמציא המכתב לגולדה.

יש בדעתי להמציא מכתב זה גם לחברים אחדים (אפרים רייזנר ועוד אחדים).

- ביקר אצלי צביון (הוא בא אצלי כמעט בכל יום) סאל אותי אם אעמיד

עצמי לבחירה לכנסת השביעית. אמרתי לו שאני מספק, זה תלוי בהתפתחות במשך

השנה, שהיא במידה רבה שקופה. הוא אמר שאני חייב ללכת לבחירות, ורבים מאוד

רוצים לראות אותי שוב בראשות הממשלה. אמרתי לו שזאת לא אעשה, ב-1967 נעטרתי

מהממשלה מתוך החלטה לא לשוב עוד, והחלטה זו לא אשנה. הוא היה עצוב מאוד

בגלל זה ואמר שרבים יתיאשו מפני כך.